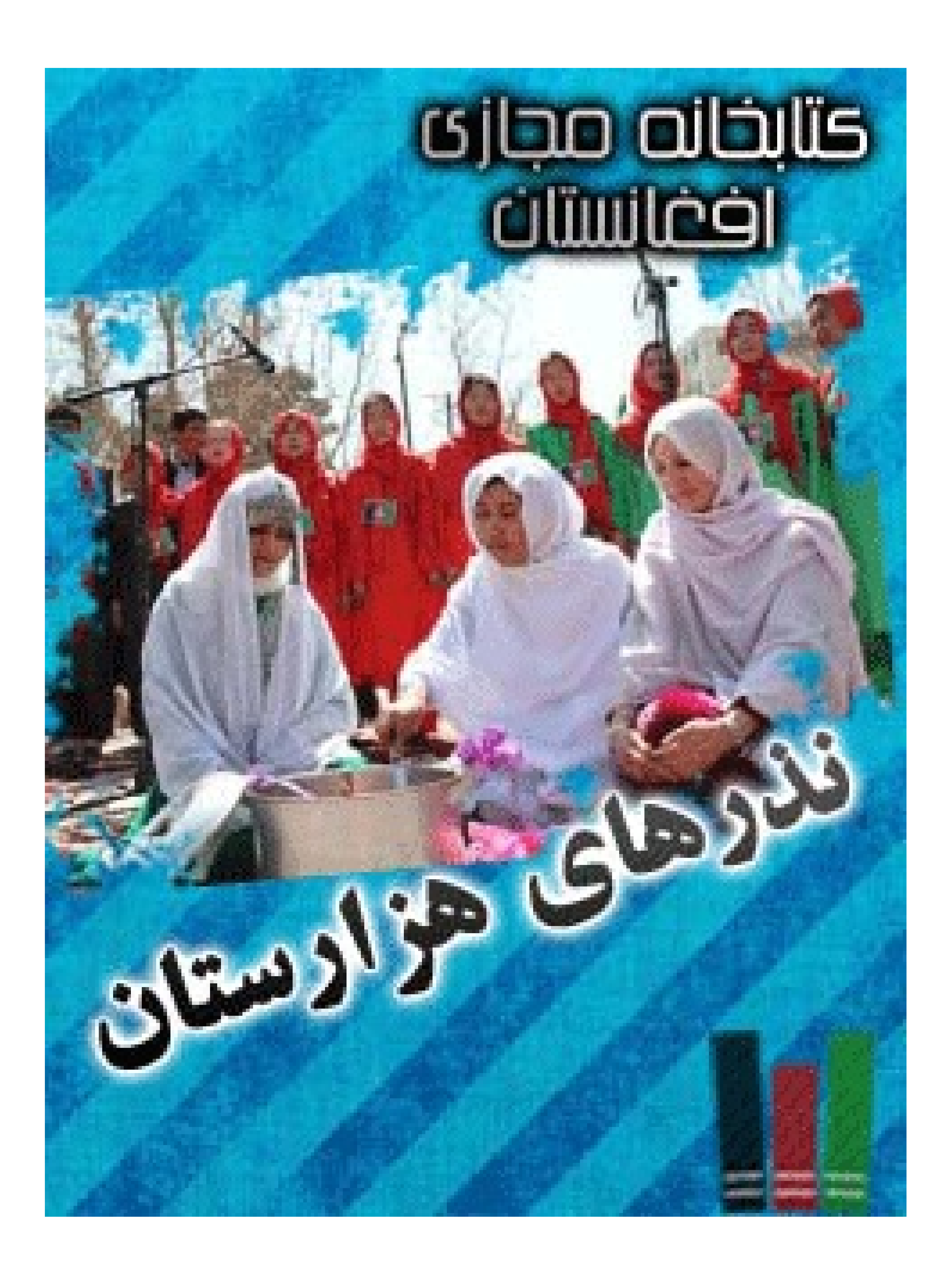

کتابخانه مجازی
افغانستان
نذرهای هزارستان

بسم الله الرحمن الرحیم

نذرهای هزارگی

نویسنده:

دکتر حفیظ الله شریعتی

ناشر چاپی:

دکتر حفیظ الله شریعتی

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

نذرهای هزارگی

مشخصات کتاب

سرشناسه:کتابخانه مجازی افغانستان ،۱۳۹۲

عنوان و نام پدیدآور:نذرهای هزارگی/ دکتر حفیظ الله شریعتی.

مشخصات نشر دیجیتالی:اصفهان:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری:نرم افزار تلفن همراه و رایانه

موضوع: فرهنگ

اشاره

هزارستان با بیش از هزاران سال قدمت مملو از پتانسیل‌های سنتی است. مردم این دیار پس از گذشت هزاران سال هنوز جذب مدرنیزه به شکل ویرانگر آن نشده‌اند، به همین خاطر است که همچنان نذرها، جشن‌ها، عادات و رسم‌های اجتماعی و سنتی در این سرزمین به قوت خود باقی اند. هزاره ها برای مراسم و آئین‌های بومی سرزمینشان ارزش خاصی قائل هستند.

نذر مراسم ویژه سنتی و محلی در هزارستان است. نمادها و نشانه های که شاید پلی بین مردم شناسی و مطالعات فرهنگی باشد. در مجموع، مراسم نذر و نذری دادن در هزارستان تداعی کننده ارزش‌های اجتماعی نظیر: برابری، تعاون، اتحاد، نظم، تعادل و توازن است.همکاری مردان و زنان در کنار هم در وقت پزیدن نذر نشانه مساوات و برابری نسبی زنان و مردان در عرصه زندگی است. مراسم نذری دادن مجموعه‌ای از ارزش‌های انسانی و اسلامی و پیش از اسلامی در کنار همیاری و دوستی است که نشان دهندی فرهنگ و آداب و رسوم و عقاید و سنت های کهن هزاره ها است. این مراسم نشان از عواطف و خلقیات و – در معنایی کامل – هویت انسانی آنان دارد. دیرینگی هزارستان و پایبندی مردم منطقه به اعتقادات دینی و ملی باعث شده که هنوز آنان آداب و سنت های کهن خویش را حفظ نمایند و این میراث ها را به یادگار داشته باشند. اگر چند این آیین‌ها نیز چونان سایر امور در گذر زمان کارکرد راستین خود را از دست داده اند و تنها به نوعی رسم مُبَدّل گردیده اند اما کارکرد اجتماعی آنان همچنان پا بر جاست. با این حال چون آداب و رسوم نذری دادن ریشه در قدمت و دیرینگی هزاره ها دارند؛ لذا می توان تجلی روح فرهنگ معنوی هزاره را در آن دید. از این رو بررسی فرهنگ و آداب و رسوم مانند نذر و نذری دادن، ما را در شناخت تاریخی و بومی بودن هزاره ها یاری می رساند.

باری از ویژگی های شاخصی که در فرهنگ و رسوم مردم هزاره به چشم می آید، جایگاه اعتقادات و باورهای مذهبی در بسیاری از آداب و رسوم آنان است. چنانچه هزاره ها مراسم مذهبی را با شکوه تمام برپا می نمایند و به سفرهای زیارتی علاقمند بوده و به زیارت امامزاده‌ها و حضور در اماکن مذهبی توجه خاصی دارند. آداب و رسوم و اعتقادات بومی مانند نذر و نذری دادن در میان هزاره ها جایگاه خاصی دارند.

نذرهای هزارگی

نذر بی بی تشکی

این نذر مخصوص زنان است و مردان را در آن راه نیست. زنان در مراسم ویژه نذر بی بی تشکی گردهم می آیند و حلوا می پزند.

وقتی حلوا پزیـده شـد. مادر خانه نخست وضو می گیرد و دو رکعت نماز می خوانـد و سـپس دعای مخصوص برای سـلامتی اهالی خانه و دوسـتان و مردم می کند و در پایان در حضور زنان همرا با صـلوات سر دیگ را بر می دارد. زنان دور از چشم مردان حلوای نـذری را بین خود و فقرای روسـتا قسـمت می کنند. مردان نباید از این حلوا بخورد. می گویند اگر مردان بخورد بیمار می شود. در وقت پزیدن این نذر مردان نباید بر بام بر آید، چون دود این نذر مردان را کور می کند.

مردم می گویند ریشه این نذر به دوران پیامبر اسلام و جنگ احد بر می گردد. آنان می گویند که وقتی خبر شهادت پیامبر به مدینه رسـید، زنـان آشـفته و نـاراحت شدنـد. عـایشه زن پیـامبر نـذر کرد و در آن پیروزی مشـرکین را خواست و ظـاهرا از شـهادت پیامبر ناراحت نشـد. اما حضـرت زهرا (س) در پنهان نـذر کرد و سـلامتی پدر را خواست و پیروزی مسـلمانان را بر کافران دعا کرد. زنان پنهان این نذر را بر پا می کنند و در آن برای پیروزی اسلام و مسلمانها دعا می کنند.

این نذر اکنون به خاطر وحدت مسـلمانها در افغانستان و مشکوک بودن سند آن گرفته نمی شود. این نذر ممکن است به سنت های کهن هزاره ها به دوران پیش از اسـلام برگردد که نشان از دیرینگی و بومی بودن هزاره ها دارد. زیرا هزاره ها نذر چهارشنبه سوری را همچنان برپا می دارند.

نذر مردا (زیارت اهل قبور)

حمـل یـا فروردین از آنِ ارواح درگذشـتگان و نیاکان است؛ و در آن، روان‌های نیاکان مورد سـتایش قرار می‌گیرد و کار ویژه‌های گوناگونی به آن ها نسبت داده می‌شود. بـدین مناسـبت مردم هزاره هرسال یک بار در فصل بهار به صورت جمعی سـر قبرسـتان ها می رونـد و یادی از درگذشـتگان و خیل رفتگان شان می کننـد. در این روز زنان و مردان به صورت جمعی غـذا می پزنـد و دیدار رفتگان شان می شـتابند. برخی حلوا می پزنـد برخی برنـج، برخی دلـده و برخی شـیر روغو. اما اصل بر شـیرروغو و غذای شـیرگون است. زیرا در این فصل حیوان های شـیرده، شـیر می دهند و به شـکرانه آن هزاره ها یادی از رفتگان شان می کنند. هزاره ها در این روز سـر قبرسـتان ها می روند و از غذای نذری می خورند، به مسافران و روندگان راه می دهند. نذری های خورده نشده را به خانه های فقرای منطقه می فرستند. با سواداان دعای فاتحه می خوانند و مردم آمین می گویند. در پایان مردم یگان یگان و چندتایی روی قبری می نشینند و با رفتگان شان خلوت می کنند و دعا و فاتحه می خوانند. برخی مردم با تازه درگذشـتگان شان درد دل می کنند و حرف می زنند.

نذر چهار شنبه سوری

هزاره ها چهارشـنبه آخر سال را چهارشـنبه سوری می گویند و مراسم ویژه آن در شب چهارشـنبه صورت می گیرد. عدد چهار، در چهارشـنبه به عـدد رمزی چهـار اشاره دارد. فیثاغورث عـدد چهار را اصل و ریشه طبیعت جاودان می دانـد. چهار طبع انسانی، چهار عنصـر حیـات، نشـان از وجهی مهم و مثبت دارنـد که اگر چه به تدریـج شـکل گرفته، امـا امر واحـدی است. بنـابراین عـدد چهـار، حکایت از چهار وجه طبیعت دارد که به تدریـج عنصـری واحـد یعنی طبیعت، سال، مکان یا هر پدیده چهار وجهی را می سازند. به این ترتیب که اولین چهارشـنبه منسوب به بـاد است و در آن نیز بـاد می آیـد. دومی خاک، سومی آتش و سـرانجام آب که در این زمان از یخ بسـتن خاک کاسـته می شود و زمین نفس می کشد. اگر آب را نماد باروری بدانیم، آخرین چهارشـنبه حوت(اسفند) با باروری طبیعت همراه است. مراسم ویژه ی آخرین چهارشـنیه سال با پزیدن حلوا در هزارسـتان همراست. هزاره ها معتقدند هر کس در این روز حلوا بپزد بلاها نیز از خانه ی آنان دور می شوند. درگذشـته مردان روسـتا در این روز به تیر اندازی می پرداختند و زنان در خانه حلوا می پزیدنـد. بر اساس رسم هزاره ها شب چهارشـنبه سوری نبایـد نفرینی صورت گیرد. زیرا آنان بر این باورنـد که در

روزهای آخر سال؛ قضا و بلا نازل می‌شوند که با دعا و نیایش و نذر می توان از آن دوری جست.
درگذشته عصرروز چهارشنبه آخرسال این سنت بدینگونه اجرا می‌شد که هرخانواده مقداری هیزم گرد می کردند و دیگ بر پا می‌داشتند. حلوا می‌پزیدند و در دوران حلوا پزی صلوات می فرستادند. وقتی حلوا پزیده می‌شد. مادر خانه نماز می‌خواند و سر دیگ را با صلوات بر می‌داشت. آن گاه همه گرد هم می‌آمدند و از حلوای شیرین دست پخت مادر صرف می کردند. شب که از راه می‌رسید دور دسترخوان پر از مهمان چارشنبه سوری می‌شد. در پایان خاکستر آن را در جای دور از زیر پا شدن می‌ریختند. این مراسم را گویا نذر بی بی(فاطمه دخت پیامبر"س) "هم می گفتند.
کانگیشو مراسمی بود که در آن مقداری فتیله را با روغن حلوا می زدند و به صورت شمع آتش می افروختند. شمع ها را دور سر اهالی خانه می چرخاندند و دعا می کردند. این کار گونه ای دیگر از پریدن روی آتش بود که در خراسان و ایران رایج است.

نذر امام

مردم هزاره برای بزرگداشت و یاد و خاطره امام حسین (ع) و روز عاشورا هر سال مراسم عزاداری برپا می دارند. مراسم عزاداری برای سید و سالار شهیدان حضرت اباعبدا ... الحسین (ع) و خاندان و یاران پاکش در روستاهای هزارستان از اهمیتی زیادی برخوردار است. بدین مناسبت هزاره ها گوسپندی را در نوزادی نذر می کنند و آن را در شب های محرم ذبح می کنند و برای شرکت کنندگان مراسم عزاداری امام حسین (ع) آب گوشت می پزند. چوپان و دیگران حق ندارند این گوسپند را بزنند و یا به آن فحش بدهند. در شب های محرم به ویژه تاسوعا و عاشورای حسینی عاشقان و ارادتمندان حضرت اباعبدا ... الحسین (ع) خصوصا جوانان و نوجوانان و کودکان پس از صرف غذای نذری به یاد آن امام همام و فرزندان و اصحاب پاکش به عزاداری می‌پردازند.

نذری عید قربان

هزاره ها گوسپندی را نذر می کنند که در عید قربان به فقیران بدهند و آنان را شاد نگه دارند تا درشتی فقر و ناداری غبار غم به چهرهٔ آنان ننشاند. این نذر غیر از گوسپند قربانی است. اما برای قربانی، در این روز معمولا هزاره ها چند خانوار با هم گاوی را قربانی می کنند و گوشت آن را به فقرا و مستمندان احسان می کنند. برخی دیگر به ویژه حاجی های هزاره گوسپندی را قربانی می کنند و به بین مردم، دوستان و مستحقان و فقیران قسمت می کنند. پس از ختم مراسم قربانی دید و بازدید شروع می شود و به خانه دوستان و اقوام و آشنایان می روند و پس از عید مبارکی حلالیت می طلبند. مراسم دید و بازدید این عید تا سه روز ادامه می یابد.برخی از هزاره ها با نوارهایی از پارچه هایی رنگارنگ و مُهره های الوان و چیزهای دیگرگوسپند نذری را تزیین می کنند، پیشانه، دست و پا و سایر قسمت های بدنش را با رنگ ایلنگ سرخ رنگ می کنند. در برخی روستاها وقتی گوسفندان نذری ذبح شدند، بدن آن را قطعه قطعه می کنند و به دوستان و اقوام و افراد فقیر می دهند و هیچ چیز از آن را برای خود و بچه های خود نگاه نمی دارند.

نذر شب احیا

درشب های نوزدهم، بیستم و بیست و سوم ماه مبارک رمضان هزاره ها احیا می گیرند. در این شبها پس از خوردن افطاری مؤمنین به مساجد رفته تا وقت سحر به دعا خواندن و راز و نیاز با پروردگار می پردازند. در شب احیا هزاره ها دعاهای مخصوصی می خوانند و قرائت قرآن در این شب ها انجام می شود. برخی از هزاره ها در این شب ها گوسپندی را نذر می کنند و به احیاگران می دهند .روز شهادت مولا علی (ع) هزاره ها به قبرستان رفته ضمن فاتحه برای مردگان خود به مردم غذای نذری می دهند. در شب

نوزدهم ماه رمضان که شب ضربت خوردن حضرت علی (ع) است، مردم هزاره برا ی برآورده شدن حاجات خود شیر نذر می‌کنند، زیرا بر این اعتقاد بودند که شمشیر ابن ملجم زهر آلود بوده و یتیمان برای درمان امام (ع) برای ایشان شیر آورده بودند و بر این اساس پخش شیر در این شب امری مرسوم است.

نذر ماه صفر

در ماه صفر مردم هزاره در قالب هئیت های عزاداری ضمن انجام مراسم ویژه به تهیه و پخت غذا که اغلب آب گوشت نذری است مبادرت می ورزند. در این روز علم ها را از مساجد بیرون می آورند. پس از گرد آمدن به صورت دسته جمعی به سوی امامزاده ی(مزار) روستا روانه می شوند. پس از مراجعت از مزار، مردم، به صرف غذای نذری فراخوانده می شوند. عده ای از زنان صبح زود دلده یا حلوای نذری را که از شب قبل آماده کرده اند بین همسایه ها و آشنایان تقسیم می کنند. هزاره ها ماه صفر را ماه نیکو نمی دانند و به این سبب مبادرت به دادن حلوای نذری می کنند.

نذرختنه سوران(سنت کردن)

از مراسم معمول و متداول درهزارستان مراسم ختنه سوران پسران در سنین ۴ یا ۵ سالگی است. در اغلب روستاها روز ختنه سوران پسر را حمام می برند. چشم هایش را سرمه می کشند و لباس نو بر تنش می پوشانند و در خانه ای که همه جمع اند اسپند دود می کنند و دهل وسرنا می زنند و پسر را به تیغ سلمانی می سپارند. هنگام ختنه، دهان پسر را که از درد داد می کشد از شیرینی و نقل و نبات پر می کنند و پسر را هدیه های زیاد نثار می کنند.خانواده های هزاره برای این که پسرشان زود خوب شود و خدای نکرده آسیب نبیند نذری به گردن می گیرد و پس از مراسم ختنه سوران ادا می کنند. نذر را به آشنایان و دوستان و به ویژه فقیران می دهند.

نذر درختان

هزاره ها در اول فصل بهار پس از نوروز که درختان گل می آورند، نذری می دهند که آن نذر درختان می گویند. غذای نذری درختان(کوچه) است که از آب، گوشت و گندم درست می شود. هزاره ها این نذر را بدان جهت می دهند که سرما و باران گل ها و شکوفه های درختان را خراب نکنند و درختان بار سالم بدهند و سال پر برکت داشته باشند.

نذر برای آزادی زندانیان

هزاره ها برای آزادی زندانیان بی گناه شان سه روز روزه می‌گیرند. و برای برآورده شدن آن نذر ختم انعام می‌کنند و برای این کار از کسانی که در قرائت قرآن تبحر دارند دعوت می‌کنند و به هنگام خواندن قرآن مقداری نمک، چند قرص نان و چند ظرف آب در سینی بزرگی می‌گذارند و در مجلس قرار می‌دهند. پس از خواندن قرآن غذاهایی نذری را به قرآن خوانان و مردم و به ویژه فقیران می دهند.

نذر سلیمانی (ملنگ مالا)

کشاورزان هزاره هر یک بسته به توانائی خود چند گاو وگوسفند و بز دارند که خود به نگاهداری و پرورش آنها می‌پردازند مگر

آنکه شماره دامها زیاد باشد که در اینصورت چوپان می گیرند. چوپان در سر هر سال از دامدار خود چند خروار گندم و یک یا دو بره و مقداری روغن و گاهی هم پول نقد(بر طبق قراردادی که در آغاز کار می‌بندند) دریافت می‌دارد و اینها رویهم رفته مزد سالانه او شمرده می‌شود. چوپان از میان رمه بزی را به عنوان نذر حضرت سلیمان بر می گزیند. کسی به این بز کاری ندارد. او سرخود هرکجا می رود و هرکجا که خواست می چرد. چوپان او را فحش نمی دهد، نمی زند و بر سر او فریاد نمی کشد. صاحب بز موی آن را کوتا نمی کند، به این سبب آن را ملنگ(درویش) می گویند. این نذر بدان سبب است که رمه را گرگ نزند، گم نشود و نمیرد.

نذر خرمن

نذرخرمن زمانی برگزار می شود که محصولات در حال برداشت است. در این زمان با برداشت محصولات معمولا جوانان و بچه ها شادمانی خاصی دارند و با این شادمانی به محل خرمن جا می روند و از صاحب خرمن می پرسند که نذر کرده است یا نه. صاحب خرمن نان(پتیر روغنی نذری) را از سفره برون می آورد و بین مردم حاضر قسمت می کنند و سهم فقیران را هم می دهند. در برخی جاها از گندم آماده مقداری را نذر می کنند و به فقیران می دهند.

نذر بچه دار شدن

زنان بی فرزند که آرزوی داشتن فرزند دارند، گهواره کوچک درست می کنند و یک عروسک قنداق کرده داخل آن می گذارند و با خود به مسجد می آورند و درگوشه ای می بندند و چند مرتبه گهواره را می جنبانند و نیت می کنند اگر تا سال بعد صاحب فرزندی شوند، حلوای نذری بپزند و خیرات کنند. بسیاری از زنان عقیده دارند اگر گهواره را پشت منبر امام حسن(ع) ببندند اثرش بیشتر است.

نذر بچه بدنیا آوردن

به دنیا آوردن بچه و زایش در روستاهایی هزارستان، از چنان اهمیت و جایگاهی برخوردار است که بی شک مراسم و اعتقادات گسترده‌ای، چه در زمان بارداری، چه در زمان زایمان و حتی پس از آن را در پی دارد. در هر منطقه‌ای از هزارستان که پای بگذاریم به مراسم و آداب و رسوم متنوعی در خصوص این دوران برمی‌خوریم. به طور نمونه گردن‌آویزی(تعویذ) همراه با دعا و آرزوی سلامت برای مادر و نوزاد به گردن مادر آویزان می‌شود. وی در تمامی مدت بارداری، زایمان و حتی تا مدت‌ها پس از زایمان نیز آن را به همراه دارد. بودن آن در گردن هر زنی نشان از باردار بودن اوست. نذر کردن مادر چند روز پیش از به دنیا آمدن نوزاد نیز رسم دیگری از این گونه است. مادر در این روز دلده یا حلوا می پزد و زنان دیگر را دعوت می کند. زنان پس از صرف غذای نذری برای سلامتی مادر و کودک دعا می کنند. برخی از زنان این نذر را پس از آگاه شدن از بارداری به گردن می گیرد و چند روز مانده به زایمان ادا می کنند. برخی از زنان نیت می کنند که اگر فرزند شان پسر باشد، این نذر را هرسال تکرار کند.

نذر از شیر گرفتن بچه

مادرانی که می خواهند بچه از شیر بگیرند روز جمعه دلده یا حلوا می پزد و به مردم و فقیران می دهند. برخی از زنان نان پتیر آماده می کنند و برای فقیر روستا می فرستند. مادر ظهر جمعه درمنزل رو به قبله می نشیند و بچه را کاملاً شیرداده سیر می کند، آنگاه نان

روغنی پتیر را از سر تپه ای هل می دهند و اگر دو و چند تکه شد، خوشحال می شود و می گوید که بچه به خوبی و خوشی از شیر گرفته می شود. پس از آن نان نذری را به فقیر روستا می دهد. از آن ساعت شیردادن به بچه را قطع می کند. تا سه روز از نان دعا کرده که با خود به مسجد برده و ملای مکتب بر آن دعا خوانده است؛ به بچه می دهد.

نذر بلا بدور

علاوه بر آروزی پسردار شدن، طبق این رسم، بعضی ازخانواده‌ها برای آنکه کودکشان از قضا و بلا دور باشند گوسفندی را ذبح می‌کنند. این گوسفند باید شرایط خاصی داشته باشد. سنش از دو سال بیشتر نباشد. همچنین نباید آسیب دیده، لاغر وکور باشد! سپس با گوشت این گوسفند آبگوشتی می‌پزند، تمام همسایه‌ها از کوچک و بزرگ دعوت می‌شوند و با آبگوشت از آن ها پذیرایی می‌گردند. دربعضی مواقع، این آبگوشت را بدون میهمانی دادن بین همسایه‌ها، توزیع می‌کنند و سهم فقیران را به خانه های آن ها می فرستند.

نذر سلیمان پیامبر

این نذر را اول سال وقتی برای نخستین بار رمه را به کوه می فرستند، اجرا می کنند. مادر نان پتیری را روی سر بهترین گوسپند و یا شاخ نیکوترین بز می شکند و از خدا می خواهد که تا پایان سال از هر نوع بلا و خطر، رمه در امان خدا باشد. وقتی رمه حرکت کرد مادر با صدای بلند می گوید: یا حضرت شاه سلیمان دهن مور و ملخ و گرگ و بلا را کور بیاوری و رمه را پناه باشی.

نذر اول ماه

از عقاید مردم در مورد دیدن ماه نو آن است که به محض رؤیت ماه چشمشان را می‌بندند و سعی می‌کنند روی قرآن یا نام خدا یا ظرف آب یا سبزه و یا روی زیبا بگشایند و صلوات بفرستند. همچنین عقیده دارند در لحظه دیدن ماه نو هر حاجتی از خداوند طلب کنند برآورده خواهد شد. بدین سبب مادر نان پتیر روغنی را رو به ماه اول ماه می شکند و به خانه فقیری می فرستد تا خداوند ماه نو را ماه خوشی و سلامتی گرداند.

نذر سر زمستان (سه ماه زمستان)

زمستان در وطن هزاره ها سخت و طولانی است. به سبب سرمای طولانی و برف و بوران راه بسیاری از روستاها به شهرها بسته می شوند. مادر با وارد شدن زمستان نان نذری پتیر روغنی را آماده می کند و برای فقیری روستا می فرستد تا خداوند در فصل سخت زمستان از بیماری، سرما و سنگی برف خانواده و همسایه ها و دوستانش را حفظ کند.

نذر مسافر

وقتی مسافری قصد سفر می کند، مادر و پدر مسافر یا یکی از نزدیکانش گوسپندی را می آورد و مسافر روی سر آن دست می کشد و از خدا می خواهد که سفرش بی خطر گردد. اهالی خانه نیز دست به دعا بر می دارند و دعا می خوانند و سفر بی خطری را برای مسافر آرزو می کنند. در این وقت مادر مقداری آرد می آورد و مسافر دست روی آن می کشد. مسافر از زیر قرآن رد می شود و روی آن مقدار پول نذری می گذارد. مادر پول نذری و آرد را به فقیری می دهد و گوسپند نذری را در فرصت مناسب ذبح

می کنند و گوشت آن را بین فقیران و همسایگان قسمت می کنند.

نذر پواکه

اهالی قریه در روزهای زمستان مقدار نذری که به گردن گرفته اند از روغن و آرد گندم غذای دلده می پزند که آن نذر پواکه می گویند. چون مقدار آرد و روغن به پاو است، اسم نذر را پواکه گذاشته اند. در روز معین زنان و مردان ده گردهم می آیند و با روغن و آرد پاوکی غذای خوش مزه ای- دلده می پزند. نذر پواکه بین باشندگان و میهمانان حاضر سرو می‌شود.

نذر قلبه

این نذر که از کهن‌ترین نذر رایج در هزارستان است، در فصل پاییز، هنگامی که وقت قلبه کردن فرا می رسد، اجرا می گردد. کشاورزان یا افراد خانه دسته جمعی به محل قلبه می‌روند. افراد دور گاو قلبی حلقه می‌زنند. یکی از ریش‌سفیدان یا پدر خانه پس از ذکر اسماءالله و خواندن صلوات نان پتیر روغنی را که بدین مناسبت تهیه شده است، روی بیغ قلبه می شکند و از خداوند می خواند که به کیشت و کار او و آنان برکت بدهد. سپس مرد ریش سفید یا پدر خانه نان نذری را در میان میهمانان تقسیم می‌کنند.

نذر چبچورکو

این نذر مانند نذر قلبه اجرا می شود. تفاوت آن با نذر قلبه در این است که نان نذری را روی چبچور می شکنند.

نذر جوی کر

این نذر که بیشتر نان پتیر روغنی است، پس از دعا و صلوات روی بیل جوی کر شکسته می شود. پس از آن، اهالی قریه که به جوی کری دعوت شده اند به صورت آشار شروع به کردن، پاک کردن و زدودن علف های هرز از داخل جوی می کنند. در برخی مناطق هزارستان که جوی عمومی است و به آن شاه جوی می گویند، گوسپند نذری را ذبح می کنند.

نذر نوروزی

در بامداد روز نوروز یا پیش از آن مادر نان پتیری روغنی را آماده می کند و پس از دعا برای سال نو می شکند و بین فقرا قسمت می کند و یا برای فقیر ده می فرستد تا خداوند سال نو را سال پر برکت و سرشار از امید و خوشی گرداند. غروب همان‌روز مقداری آرد گندم یا جو را برای فقیر روستا می فرستد و از وی می خواهد که برای اهالی خانه، دوستان، اقارب و سلامتی مسافر او دعا کند.

نذر بارش

در روستای هزارستان رسم بر این است که هر سال وقتی باران باران کم ببارد یا بارندگی های فصل بهار شروع شود زن های روستا با همکاری و کمک همدیگر وسایل مورد نیاز جهت پخت حلوا را تهیه کرده که به نیت زیاد شدن آب کریز و یا کم نشدن آب آن می پزند و چنین نیت می کنند که سال پر برکتی برای ده آنها باشد .

نذر پای مازار(خاک سید)

هزاره ها به اولاد پیامبر گرامی اسلام احترام زیادی دارنـد. از این رو هر زمان به مشـکلی برخوردند، به نزدیک ترین مزار می روند. مزار بزرگان دین و اولیای خـدا در بیشتر جاهای هزارسـتان پراکنده اند. مردان و زنان هزاره با پزیدن نان نذری پای مزار می روند و طالب حاجت می شوند. برخی از مزارهای بزرگان دینی هزاره بسیار مشـهورند و زایرانی زیادی را از سراسـر هزارسـتان به خود می خواننـد. مزار شـاه طوس در مالسـتان، زیارت کادو و زیارت تاک در جاغوری چنین جایگاهی دارنـد. هزاره ها برای برآورده شـدن حـاجت های شان از جاهای دور دست به این جاها می رونـد. گوسـپند، گاو و مرغ نـذر می کننـد و با خود می برنـد و در پای مزار ذبح می کنند و بین فقیران قسمت می نمایند. امروزه به سبب خردگرایی و عقلانیت جدید که جای عواطف و احساسات را گرفته و از دست دادن سادات جایگاه مردمی خود را، این گونه نذرها نیز کمرنگ شده اند.

نذر زیارت بقاع و اماکن متبرکه

یکی از بـارزترین آرزوهای مردم هزاره درگذشـته و اکنون، زیارت بقاع و اماکن متبرکه در کشورهای ماننـد ایران، عراق، سوریه و عربسـتان است. هزاره ها برای رسـیدن به این زیارت نـذر می کننـد و از خدا و بزرگان دین و امامان معصوم می خواهند که پیش از مرگ زیارت آنان را نصیب وی گردانند. برخی نذر می کنند و با ادای نذر طالب رسیدن به زیارت بزرگان خدا می شوند و برخی دیگر پس از رسیدن به آرزوی شان ادای نذر می کنند.

نذر برای برآورده شدن حاجات

مردم هزاره، برای بر آورده شـدن حاجت های خود، نـذر می‌کننـد و نـذر رایج در این موارد نان روغنی پتیر همراه با صـلوات است. برخی دیگر گاو و گوسپند نذر می کنند و فقیران را برای قسمت کردن گوشت نذری فرا می خوانند. در برخی موارد، فرد حاجتمند برای بر آورده شدن حاجت خود یا پس از اینکه مشکلش گشوده شد، ادای نذر می کنند و مردم را خوردن غذای نذری دعوت می کنند.

نذر بادام برای مسجد

برخی از باغـداران و کشـاورزان هزاره برای اینکه سـال پر برکت داشـته باشـند و درختـان بـادام شـان خوب حاصل بدهنـد و خراب نشوند، نذر می کنند که چند سیر از حاصل بادام را برای تعمیر و نگهداری مسجد ده شان بدهند. آنان در صورتی که حاصل بادام شان خوب شود ادای نذر می کنند و به مقدار تعیین شده بادام به ملای مسجد می دهند که در راه آبادانی مسجد مصرف شود.

نذر سرمشکی

زنان هزاره در فصل بهار وقتی حیوانات اهلی شـیرده آنان شـیر داد و اولین مشک شـیر را زد، نـذر می کننـد. این نـذر می توانـد نان روغنی پتیر باشد و یا مقدار روغن نخستین مشک. نان و روغن نذری به فقیر ده داده می شوند.

نذر سر دیوالی

وقتی مردان هزاره نخستین سـنگ تهـداب خـانه نو را گـذاشت، نان نـذری پتیر روغنی آماده را روی سـنگ تهـداب می شـکند و از خداوند می خواهند که خانه جدید آنان پر از خیر برکت کند و بدون کدام حادثهٔ ساخته شود.

نذر سر شلنگی یا سر شلنغی

در برخی از مناطق هزارستان مردم در بهار و تابستان ایلاق و قشلاق می روند. رفتن به ایلاق و قشلاق همواره با نان نذری همراه است. در برخی مناطق دیگر وقتی خانواده هزاره از دیوال و آبادی به کوته- روی زمین اسباب کشی می کنند یا با سرد شدن سال و فصل خزان به دیوال بر می گردند، نان نذری می دهند که آن سرشلنگی یا سرشلنغی می گویند.

نذر بیماری

بهبود یافتن بیمار و سلامتی وی در هزارستان همواره با نان نذری همراه است. خانواده های بیمار گاو، گوسپند و... نذر می کنند و از خداوند می خواهند که هرچه زودتر بیمارشان را شفا ببخشد.

نذر سال گیره

نان و غذای نذری است که در روز سال تولد یکی از اعضای خانواده داده می شود. مادران نذر می کنند که هرسال که می گذرد و فرزند شان در سرسال صحیح و سالم است، نذری را به گردن می گیرد و در سرسال وی ادای نذر می کنند. مادران پس از ادای نذر خداوند را سپاس می گویند که یک سال گذشت و او فرزندش را از بلایای آسمانی و زمینی حفظ کرده است. لذا به شکرانه ی این نعمت نذری به گردن وی باشد.

نذر نو(نویانه)

این نذر در آخیر سال، آخیر ماه رمضان و ۹ ماه که فردای آن عید قربان است، داده می شود. در ۲۹ ماه که فردای دیگر آن نوروز است و عید رمضان را در پی دارد، خانواده های هزاره نذر سلامتی و خوشی سال جدید و عید نو می کنند و مردم را برای صرف نان نذری دعوت می کنند. اگر چند در ظاهر کسی آن را نان نذری نمی گویند اما در باطن همواره با نذر و درخواست حاجت و طلب سلامتی و خوشی در سال نو و ماه های آتی است.

نذر سرکندویی

با نزدیک شدن زمستان هزاره ها خوراک زمستانی گرد می آورند و آرد یک سال را در کندوها می ریزند. وقتی نخستین آرد زمستانی به کندو ریخته شد، مادر نان نذری پتیر روغنی را روی کندو می شکند و برای خیر و برکت کندو و آرد آن دعا می کند و از خدا می خواهد که خیر و برکتش را نصیب خانواده و خوراک زمستانی وی بکند.

نذرمکتب رفتو (مدرسه)

در نخستین روز مکتب رفتن بچه، مادر نان نذری روغنی تهیه می کند و بدست همراه بچه می دهد که در بین شاگردان مکتب قسمت کند. مادر نذر می کند که فرزندش خوب درس بخواند، در درس هایش موفق باشد و آرزوهای وی را برآورده کند.

نذر نیامدن اوغو (پشتون)

هزاره ها همواره از ناحیهٔ آمدن لشکر اوغو(پشتون) و کوچی ها در آزار بوده اند. آمدن لشکر اوغو همواره با ویرانگری، آتش زدن

و خرابی همراه بوده است. در فصل بهار زمزمه آمدن کوچی ها هزاره ها وا می داشتند که گاو و گوسپندی را نذر کنند تا با کمک خداوندی از آسیب و ویرانگری لشکر اوغو و کوچی ها در امان باشند. این نذر بیشتر در مناطق هم مرز با اوغو رواج داشته است. بنظر می رسد ریشه این نذر به دوران امیر عبدالرحمان ظالم برسد. در این روز هزاره در پای مزار و یا مسجد گرد می آمدند و حیوانات نذری را ذبح می کردند و بین فقرا قسمت می کردند. بزرگان دینی، ملای ده دست به دعا بر می داشت و از خداوند بزرگ می خواست که آنان را از شر بلایای زمینی و لشکر اوغو و کوچی ها در امان دارد. مردم با اشکی در چشم به دنبال دعاگو آمین می گفتند.

نذر نیامدن طالبان

این نذر از نذرهای جدید هزاره هاست. آوازه ویران گری، بیرحمی، خرابی، آتش زدن ها، شیعه کشی و کشتار گسترده طالبان هزاره ها را واداشت که نذر کنند و از خدای بزرگ بخواهند که شر طالبان را از آنان دور دارد و شر آنان را به خود آنان بر گرداند. این نذر مانند نذر نیامدن اوغو اجرا می شد. بنابر گفتار مردم در دوران طالبان، وقتی آوازه آمدن طالبان به جاغوری جدی شده بود، هزاره های قریه سایه خانه در پیدگه جاغوری ۹ گاو و گوسپند را در پای مزار سید شینیه ذبح کردند و بین فقرای منطقه قسمت نمودند که خداوند بزرگ شر طالبان را از قریه و منطقه آنان دور دارد.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم
جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)
با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند
بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹
بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.
مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.
اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در

نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسك ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-IR۹۰ ۵۳-۶۰۹۰به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی

اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

